

OBSAH

Předmluva	5
O autorovi	6
Obsah	7
Použité zkratky	11
Úvod	15

Část I.

VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	18
--	-----------

1. Občanské právo	18
2. Pracovní právo a jeho zařídění v systému práva	20
2.1. Postavení v systému práva	22
2.2. Existence samostatného pracovněprávního kodexu	23
3. Předmět individuálního pracovního práva	26
3.1. Výkon závislé práce	29
3.2. Test nadřízenosti zaměstnavatele	31
3.2.1. Osobní výkon práce	35
3.2.2. Podle pokynů zaměstnavatele	36
3.2.3. Jménem zaměstnavatele	37
3.2.4. Za mzdu, plat nebo odměnu z dohody	37
3.2.5. Doba a místo výkonu práce	39
3.2.6. Na náklady zaměstnavatele	41
3.2.7. Na odpovědnost zaměstnavatele	42
3.3. Test závislosti na zaměstnavateli	43
3.4. Povaha definice závislé práce	45
3.5. Pojem pracovníka a pracovněprávního vztahu v unijním právu	47
3.6. Z hlediska jiných odvětví práva	49
3.6.1. Sociální a zdravotní pojištění	49
3.6.2. Z hlediska daně z příjmu fyzických osob	53
4. Vztah zaměstnavatele a zaměstnance jako osobní nikoliv pouze obligacní vztah	54
4.1. Historický exkurs	55
4.2. De lege lata	60
4.3. Osobní vztah v agenturním zaměstnávání	62
5. Předmět kolektivního pracovního práva a zaměstnanosti	65

Část II.

KE VZTAHU PRACOVNÍHO PRÁVA K PRÁVU OBČANSKÉMU	67
--	-----------

6. Vývoj vztahu předpisů práva občanského a pracovního na českém území	67
6.1. Před vznikem moderního pracovního práva	69
6.1.1. Antika	69
6.1.2. Středověk	70

6.1.3. Recepce římského práva	73
6.2. Nájem pracovní síly v letech 1811–1965	74
6.2.1. Legislativní úprava vztahu ke zvláštním zákonům v OOOZ	77
6.2.2. Úprava vztahu nejen k OOOZ ve zvláštních předpisech	78
6.2.3. Vztah soukromého a veřejného práva	81
6.2.4. Kolektivní pracovní právo	85
6.3. Řízení práce v letech 1938–1945	92
6.4. Dekrety prezidenta republiky	94
6.5. Překonávání antagonistických rozporů v letech 1948–1989	99
6.5.1. Sjednocování zvláštní právní úpravy a regulace pohybu pracovních sil	103
6.5.2. Občanský zákoník 1964 a zákoník práce 1965	104
7. Platná úprava a připravované změny	109
7.1. Návrh nového občanského zákoníku	110
7.2. Zákon č. 365/2011 Sb.	112
8. Subsidiarita obecného občanského práva	113
8.1. Zákoník práce použitý v rozsahu své působnosti	116
8.2. Zákoník práce jako obecný podpůrně použitelný předpis	116
8.3. Podpůrná působnost zákoníku práce vůči veřejnoprávním předpisům upravujícím výkon závislé práce	119
8.4. Rozsah podpůrně působícího obecného občanského práva	121
8.5. Vyloučení subsidiarity občanského zákoníku	123
9. Omezení základními zásadami pracovního práva	126
9.1. Právní principy, základní zásady a jejich odvětvová podoba	128
9.2. Sociální stát	129
9.3. Základní zásady pracovněprávních vztahů v zákonících práce	134
9.4. Pojetí odvětvových základních zásad v právní vědě pracovního práva	136
9.5. Katalog zásad pracovního práva	142
9.6. Zásada svobody práce	143
9.7. Právo na práci	147
9.8. Zásada bezpečné a hygienické práce	151
9.9. Zásada rovnosti, zajištění stejného postavení a zákaz diskriminace	154
9.10. Ochrana slabší strany	157
9.10.1. Zákaz přenášení rizika	159
9.10.2. Kogentní normy, polonutkové normy a relativní neplatnost	161
9.11. Koaliční svoboda	166
9.12. Zásada účasti zaměstnanců na řízení podniku	169
10. Princip delegace	170
10.1. Zákoník práce jako delegovaný předpis	173
10.2. Delegace občanského zákoníku v rozporu s principy právního státu	175
10.3. Pozůstatek delegace	179
11. Komparační poznatky	180
11.1. Německo	180

11.1.1. Vztah BGB k speciálním pracovněprávním předpisům	182
11.1.2. Kodifikace pracovního práva a jejich vztah k BGB	183
11.1.3 NDR	186
11.2. Polsko	187
11.2.1. Historický exkurz	187
11.2.2 Princip subsidiarity v platném zákoníku práce	188
11.2.3. Delegace	192
11.2.4. De lege ferenda	194
11.3. Rakousko	194
11.4. Slovensko	196
11.4.1. Historický exkurz	196
11.4.2. Princip subsidiarity v platném zákoníku práce	198
11.5. Jiné státy	200

Část III.

VYBRANÉ APLIKAČNÍ PROBLÉMY

204

12. Smrt zaměstnavatele	204
13. Počítání lhůt a dob	212
13.1. Vývoj právní úpravy	213
13.2. Počítání času de lege lata	217
14. Pracovněprávní vztah mezi manžely a registrovanými partnery	220
14.1. Nemožnost vzniku a existence pracovněprávního vztahu	220
14.2. K možnosti uspokojit pracovněprávní nárok ze společného jmění manželů	223
15. Smlouva o smlouvě budoucí a smlouva přípravná	224
15.1. Smlouva o smlouvě budoucí a smlouva přípravná a jejich význam v pracovním právu	225
15.2. Delegace, či subsidiarita?	227
15.3. Povinnost uzavřít pracovní smlouvu?	228
15.4. Odpovědnost za neuzavření hlavní pracovní smlouvy či jiné dohody	230
15.5. Praktický význam	231
16. Jmenování (o nás bez nás)	232
17. Odstoupení od konkurenční doložky	235
18. Dohoda o vzdání se práva	236
19. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	238
19.1. Pojem a rozlišení	239
19.2. Právo volby mezi jednotlivými smluvními typy	242
19.3. Zákaz konkurence	244
19.4. Nejvýznamnější odlišnosti od pracovního poměru	245
20. Zajištění v pracovněprávních vztazích	248
20.1. Historický exkurz k zajištění	250
20.2. Uznání dluhu	252
20.2.1. Dovolnost užití	252
20.2.2. Uznání dluhu v pracovněprávních vztazích	255

20.3. Směnka	257
20.3.1. Zajišťovací směnka a rozpor se základními zásadami pracovního práva	258
20.3.2. Převod směnky a jeho důsledky na možnost uplatnění kauzální námitky	261
20.4. Dohoda o srážkách ze mzdy	262
20.5. Zadržovací právo	266
20.6. Smluvní pokuta	268
20.6.1. Smluvní pokuta v pracovněprávních vztazích	269
20.7. Ručení	272
20.7.1. Použitelnost ručení v pracovněprávních vztazích	272
20.7.2. Praktický význam ručení pro zajištění pohledávky zaměstnavatele	274
21. Započtení a jeho použitelnost v pracovněprávních vztazích	274
21.1. Započtení	274
21.2. Vývoj právní úpravy a připravované změny	275
21.3. Nepřípustnost jednostranného započtení v pracovněprávních vztazích	276
22. Přidělení agenturních zaměstnanců na základě neplatné dohody	277
23. Ochrana odborových funkcionářů jako zneužití výkonu práva	282
23.1. Historický exkurz	283
23.2. De lege lata	285
23.3. Výkon práva neudělit souhlas v rozporu s požadavkem spravedlnosti	287
24. Zákaz inominátní kolektivní smlouvy	289
25. Shrnutí k části I.	292
26. Shrnutí k části II.	293
27. Shrnutí k části III.	294
28. Závěrečné hodnocení	300
 Resumé	 304
Použitá literatura	308